

Jalostuksen tavoiteohjelma

2019 – 2023

Kerrynterrieri

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 09.03.2019
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [pp.kk.vuosi]

Sisällys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	5
Taulukko 1. Kerrynterrierin rekisteröintilukuja eri maissa	6
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4. RODUN NYKYTILANNE	8
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	8
4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	13
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	13
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	13
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	20
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	21
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	22
4.3. Terveys ja lisääntyminen	22
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	22
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	22
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	26
4.3.4 Lisääntyminen	26
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	27
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	27
4.4. Ulkomuoto	27
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	29
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	30
6.1 Jalostuksen tavoitteet	30
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	31
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	32
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	32
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	33
7. LÄHTEET	34
8. LIITTEET	34
Liite 1. Kerrynterrierin rotumääritelmä	34

1. YHTEENVETO

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Kerrynterrieri on yksi neljästä irlantilaisesta terrierirodusta, joiden alkuperä on hämärän peitossa ja kirjallisia viittauksia löytyy vasta 1800-luvun puolivälistä. Kerrynterrierin sanotaan olevan kotoisin Irlannin eteläisistä osista, missä näitä sinisiä terriereitä on todennäköisesti ollut jo vuosisatojen ajan talonpoikien maatilojen rotta- ja yleiskoirina. Ei ole varmuutta, että onko näillä neljällä irlantilaisella terrierierillä yksi yhteinen esi-isä vai onko pohjoisen punainen terrieri kaikkien neljän irlantilaisen terrierirodun esi-isä vai onko esimerkiksi Irlannin eteläisissä osissa kehittynyt vehnänvärinen terrieri sukulaistensa kantaisä.

Kerrynterrieri on alun perin elänyt vaatimattomissa oloissa irlantilaisten talonpoikien yleiskoirina asustaen keittiön nurkissa. Kerrynterrierin tuli pystyä toimimaan monenlaisissa tehtävissä isännän apuna; paimentaa lampaita, noutaa isännän ampuma riista, pitää tuhoeläimet kurissa sekä toimia talonvahtina. Vaikka kerrynterrieri on ajoittain kärsinyt pahansuisuisen koiran maineesta, on se nykyisin mukava seurakoira ja monipuolinen harrastuskoira, joka sopeutuu hyvin nykypäivän elämään.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet

Populaation rakenne ja jalostuspohja

Kerrynterrieri on kautta maailman pienilukuinen rotu mutta muutamiiin maihin on muodostunut oma eriytynyt kanta vaikka rotu pohjautuu kaikkialla samoihin 1920-luvulla Irlannista lähtöisin oleviin koiriin. Jalostusmateriaalia on kohtalaisen hyvin saatavilla ja suomalaiset kasvattajat ovat olleet ahkeria käyttämään myös ulkomaisia uroksia. Viime aikoina kolme neljästä suomalaisesta jalostusyhdistelmästä on perustunut tuontinarttujen ja/tai -urosten tai ulkomaisten jalostusurosten käyttöön.

Rekisteröintimäärät ovat laskeneet huippuvuosien luvuista, tosin tuontien määrä on kasvanut. Samoin aktiivisten kasvattajien määrä on laskenut. Kasvattajat ovat kuitenkin ymmärtäneet hyvin jalostuspohjan laajuuden vaalimisen ja sukusiitoksen välttämisen tärkeyden rodun parhaaksi.

Kerrynterriereillä onkin rodun kokoon nähden varsin hyvä tilanne tarkasteltaessa jalostuspohjan laajuuteen vaikuttavia tunnuslukuja, kuten sukusiitosaste, isät/emät –suhde sekä jälkeläismäärät. Tavoitteena jalostuksessa on jatkossakin välttää liiallista sukusiitosta sekä ”matadorijalostusta” ja jatkuvasti pyrkiä siihen, että yksilöitä käytettäisiin mahdollisimman tasaisesti ja että mahdollisimman monet sukulinjat säilyisivät jalostuksessa. Tämän päivän jalostustyön tulee palvella tulevaisuuden jalostustyötä luomalla sille pohja, josta voidaan jatkaa ja pyrkiä eteenpäin.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Luonteeltaan kerrynterrierit ovat maassamme vilkkaita ja ihmisystävällisiä sekä aktiivisia, mutta myös rauhallisia. Aggressiivisuutta toisia koiria kohtaan esiintyy jonkin verran. Arkoja, hermostuneita tai aggressiivisia koiria ei tule käyttää jalostukseen. Kasvattajia opastetaan kiinnittämään huomiota pennun ostajien ohjaukseen kerrynterrierin kasvattamisessa yhteiskuntakelpoiseksi sekä mukavaksi perhekoiraksi, sillä se on vahvaluonteinen ja tarvitsee määrätietoisen kasvatuksen pennusta pitäen. Tulee pyrkiä kasvattamaan hyväluonteisia kerrynterriereitä, jotka sopeutuvat hyvin nykypäivän elämään ja soveltuvat monenlaiseen harrastustoimintaan.

Terveys ja lisääntyminen

Ensimmäinen jalostusohjesääntö hyväksyttiin rotujärjestön vuosikokouksessa jo vuonna 1991.

Rotumme jalostuksen ohjaus on perustunut koko ajan suosituksiin ja ohjeisiin eikä voimakkaita ohjauskeinoja ole tarvittu. Jäsenkasvattajat noudattavat jalostusohjeita ja -suosituksia hyvin. Myös tätä jalostuksen tavoiteohjelmaa edeltänyt tavoiteohjelma on toiminut hyvin.

Rodun terveystilanne on säilynyt hyvänä. Yhä kasvava osuus jalostusyhdistelmistä täyttää JTO:n suositukset sekä silmätarkastusten että lonkkatutkimusten suhteen kuin myös sukusiitosprosentin suhteen. Yleisesti ottaen kerrynterrieri tunnetaan erittäin terveenä ja pitkäikäisenä rotuna, ja Koiranetin tilastojen mukaan keskimääräinen elinikä on hieman alle 10 vuotta. Puolet tilastoiduista kerryistä on elänyt yli 10-vuotiaaksi. Kerrynterriereillä esiintyy jonkin verran yleisemmin erilaisia kasvaimia ja pahalaatuiset kasvaimet, syöpäsairaudet ovat yleisin (35%) kuolinsyy rodulla.

Ulkomuoto

Rotumääritelmän mukaan kerrynterrieri on yleisvaikutelmaltaan ryhdikäs, tiivis ja sopusuhtainen koira, jonka tulee olla rungoltaan hyvin kehittynyt ja lihaksikas sekä tyyliltään selvästi terrieri. Kerrynterrierin tulee olla elegantti mutta vankka, tasapainoisesti rakentunut niin että se pystyy liikkumaan vaivattomalla maatapeittävällä askeleella. Yksinkertainen karvapeite on yksi rodun erityispiirteistä ja sen tulee olla kiiltävä, silkisen pehmeä ja laineikas ja väriltään sininen. Ulkomuodon osalta keskeisin jalostustavoite on rotumääritelmän mukainen, kaikilta osiltaan liioittelematon kerrynterrieri. Oikea rotutyppi ja koko tulee pyrkiä säilyttämään ja huomiota tulee kiinnittää etu- ja takakulmausten tasapainoisuuteen. Kerrynterriereiden ulkomuodollinen taso on erittäin hyvä ja 98 % näyttelyssä käyneistä kerryistä on palkittu vähintään EH:lla.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Jalostuksessa pyritään käyttämään mahdollisimman korkealuokkaista jalostusmateriaalia ja siitosyhdistelmää suunniteltaessa tulee ottaa huomioon yksilöiden luonteenomaisuudet, ulkomuodolliset seikat sekä mahdolliset viat ja sairaudet. Kuitenkaan ei tule keskittyä liiaksi yksittäisiin kriteereihin vaan yksilöä on tarkasteltava kokonaisuutena.

Jalostusyksilön tulee olla luonteeltaan rodunomainen, tyypiltään ja rakenteeltaan rodunomainen ja vapaa vakavista perinnöllisistä sairauksista ja vioista, joita se ei myöskään tiettävästi periytä. Jalostusyksilön tulee olla virallisesti lonkkakuvattu ja silmätarkastettu.

Jalostuksessa pyritään siihen, että jalostusyhdistelmän sukusiitosaste on alle 6% (CompuPed 8 sukupolvea) ja että jalostusyksilöllä on vuodessa enintään yksi pentue ja elinaikanaan enintään 2-3 pentuetta. Suositellaan, että jalostusyksilö on käynyt luonnetestissä tai MH-luonnekuvauksessa ja että se on geenitestattu (PNA/CMSD, DM ja vWD1) ja kyynär- ja selkäkuvattu.

2. RODUN TAUSTA

Brittein saarilla on ollut terriereitä jo keskiajalla, mutta alueiden eristyneisyyden vuoksi eripuolille kehittyi erinäköisiä terriereitä. Irlantiin tuotiin englantilaisia black and tan –terriereitä, joita voitaneen pitää myös vihreän saaren terriereiden merkittävänä esi-isänä. Ei ole varmuutta, että onko näillä neljällä irlantilaisella terrierierillä yksi yhteinen esi-isä vai onko pohjoisen punainen terrieri kaikkien neljän irlantilaisen terrierirodun esi-isä vai onko esimerkiksi Irlannin eteläisissä osissa kehittynyt vehnänvärinen terrieri sukulaistensa kantaisä.

Kerrynterrieri on yksi näistä neljästä irlantilaisesta terrierirodusta, joiden alkuperä on hämärän peitossa. Näistä pehmeäkarvaisista sinisen sävyisistä terriereistä löytyy kirjallisia viittauksia vasta 1800-luvun puolivälistä. Kerrynterrierin sanotaan olevan kotoisin Irlannin eteläisistä osista, karun vuoristoisesta Kerry kreivikunnasta, missä näitä sinisiä terriereitä on todennäköisesti ollut jo vuosisatojen ajan talonpoikien maatilojen rotta- ja yleiskoirina. Kerrynterrieri on alun perin elänyt vaatimattomissa oloissa irlantilaisten talonpoikien maatiloilla asustaen keittiön nurkissa. Kerrynterrieri tuli pystyvä toimimaan monenlaisissa tehtävissä isännän apuna; paimentaa lampaita, noutaa isännän ampuma riista, pitää tuhoeläimet kurissa sekä toimia talonvahtina.

Ensimmäisen kerran näitä sinisiä terriereitä nähtiin näyttelyssä vuonna 1913 ja Dublin Blue Terrier Club perustettiin 1920. Irlannin Kennelklubi hyväksyi rodun viralliseksi roduksi vasta vuonna 1922, mutta tuon jälkeen rotu levisi nopeasti Irlannin ulkopuolelle. Kerrynterrierit esiintyivät Englannissa Cruft'sin näyttelyssä jo vuonna 1922 ja Amerikassakin rotu hyväksyttiin AKC:n toimesta jo vuonna 1924. Saavuttaakseen muotovalionarvon kotimaassaan täytyi koiran suoriutua kahdesta metsästyskokeesta, Teastas Mor (tappaa kani sekä iso vesirott) ja Teastas Beag (kaivautua mäyränpesään ja kohdata sen asukas). Vaikka kerrynterrieri on ajoittain kärsinyt pahansisuisen koiran maineesta, on se nykyisin mukava seurakoira ja monipuolinen harrastuskoira, joka sopeutuu hyvin nykypäivän elämään.

Kerrynterrierit aloittivat maailman valloituksensa jo 1920-luvun alussa, jolloin niitä ostettiin Englantiin, Yhdysvaltoihin ja Kanadaan. Maailmanlaajuisesti kerrynterrierit pohjautuvat parhaisiin irlantilaisiin ja englantilaisiin linjoihin ja kautta aikojen Yhdysvallat ja Englanti ovat olleet merkittävimmät maat kerrynterrierin jalostuksen suhteen.

Skandinaviaan kerrynterrierit tulivat ensimmäiseksi Ruotsiin vuonna 1929 ja levisivät siitä sitten Tärnstugans –kennelistä Norjaan, Tanskaan ja Suomeen. Kuitenkin vasta 1950-luvulla voidaan katsoa varsinaisen kasvatustyön päässeen alkuun Pohjoismaissa. Ruotsissa ja Tanskassa kasvatustyö pohjautui pääosin englantilaisiin koiriin ja Norjassa taas amerikkalaisiin verilinjoihin.

Kerrynterrieri ei ole koskaan saavuttanut kovin suurta suosiota missään päin maailmaa. Rotua esiintyy rodun kotimaan lisäksi lähes kaikkialla; etenkin Venäjällä, Yhdysvalloissa, Kanadassa, Englannissa, Pohjoismaissa sekä Manner-Euroopassa mutta myös jonkin verran Australiassa, Uudessa Seelannissa ja jopa Etelä-Afrikassa.

Taulukko 1. Kerrynterrierin rekisteröintilukuja eri maissa

	Suomi	Ruotsi	Yhdysvallat	Englanti
1999	33	64	300	272
2005	42	71	442	277
2010	57	38	298 (*)	223
2015	20	21	ei tietoja	131

*) USA:n tilastotieto vuodelta 2009

Englannin Kennel Club otti vuonna 2003 käyttöön Vulnerable Breeds -tutkimusohjelman vähälukuisille roduille (englantilaiset ja irlantilaiset rodut, joita rekisteröidään alle 300 vuodessa) ja kerrynterrieri on mukana tässä.

Suomeen ensimmäinen kerrynterrieri tuli jo vuonna 1932 Ruotsista ja ensimmäinen kerryntue syntyi Suomessa vuonna 1934. Suomalainen kerrynterrierin kasvatusta alkoi kuitenkin varsinaisesti vasta 1950- ja 1960-lukujen taitteessa, jolloin englantilaislinjaisia kerryntueja tuotiin Ruotsista, Englannista ja Saksasta. Suomen kerryntuekasvatuksessa alkoi tapahtua 1960- ja 1970-lukujen taitteessa kun uusia kerryntueharrastajia astui kuvioihin ja uusia tuontikoiria tuotettiin lähinnä Norjasta, missä oli käytettävissä englantilais-amerikkalaiset linjat. Kerryntue menestyivät 1970- ja 1980-luvuilla näyttelyissä ja tämän innoittamana moni teetti nartullansa pentueen tai kaksikin ja vuosittaiset rekisteröinnit nousivat 20 paremmalle puolelle ja rekisteröinti huippu koettiin vuonna 1989, jolloin rekisteröitiin 72 kerrynterrieriä.

1980-luvulle tultaessa moni kasvattaja oli lopettanut kasvatustyönsä tai ainakin aloittanut uudelleen ”puhtaalta pöydältä” uusien tuontikoirien voimin. Myös useita uusia kasvattajia aloitti 1980-luvulla, osa tuontikoirien voimalla ja osa aloittamalla kasvatustyönsä kotimaisella kannalla. 1990-luvulla Pohjoismaiden yhteistyö oli voimissaan ja narttuja käytiin astuttamassa Ruotsissa ja Tanskassa kuin myös tuontispermaa käytettiin jopa Yhdysvalloista asti. Vain neljä näistä kasvattajista on jatkanut kasvatustyötään vielä 2000-luvulla.

Taulukko 2. Kerrynterrierien rekisteröinnit Suomessa

	2008 - 2017	1998 - 2007	1988 - 1997	1978 - 1987	1968 - 1977	1958 - 1967
pennut	319	434	328	211		
tuonnit	35	23	25	20		
yhteensä	354	457	353	231	211	86

Nykyinen suomalainen kerryntue muodostuu 2000-luvun taitteessa Irlannista ja Englannista, Etelä- ja Itä-Euroopasta sekä Venäjältä ja Yhdysvalloista tuotettujen jalostuskoirien käyttöön. Tuolloin myös kymmenkunta uutta kasvattajaa kokeili kerryntuekasvatusta pentueen tai parin verran ja rekisteröintimäärät kävivät huipussaan. Aktiivisten kerryntuekasvattajien määrä on ollut viimeisten parinkymmenen vuoden ajan kymmenkunta.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry. perustettiin vuonna 1975. Rotujärjestöoikeudet yhdistyksellä on ollut vuodesta 1989, sitä ennen se toimi rotuaharrastavana yhdistyksenä Suomen Terrierijärjestön alaisuudessa 1975 -1989. Jäseninä on sekä kerry- että vehnäharrastajia. Jäsenmäärä nousi yli tuhannen 2000 –luvun alkupuolella ja oli parhaimmillaan yli 1400 vuosina 2010-11. Jäsenmäärä vuoden 2017 lopussa oli 1085.

Taulukko 3. Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n jäsenmäärä

vuosi	2017	2012	2007	2002	1997	1992	1987	1982
jäseniä	1085	1386	1222	903	939	709	406	321

Kerrynterrierin jalostukseen liittyvästä käytännön työstä vastaa hallituksen nimeämä jalostustoimikunta, johon kuuluu 3 – 5 varsinaista jäsentä sekä mahdollisesti 1 – 2 asiantuntijajäsentä. Toimikunnan jäsenten toimikausi on viisi (5) vuotta. Hallitus vahvistaa jalostustoimikunnan sekä pentuvälityksen toimintaohjeet. Jalostustoimikunnan työ painottuu tiedon keräämiseen ja julkaisemiseen sekä kasvattajien, kasvattajiksi aikovien ja urosten omistajien sekä muiden asiasta kiinnostuneiden neuvontaan ja kouluttamiseen.

Jalostustoimikunta ei anna urossuosituksia, mutta käsittelee kasvattajien jalostusneuvontapyynnöt, joissa tulee olla kasvattajan omat urosehdotukset (1-3 kpl). Jalostustoimikunta kertoo suunnitellun yhdistelmän toteuttamiseen vaikuttavista tekijöistä sekä siihen mahdollisesti sisältyvistä riskeistä. Jalostustoimikunta voi mm. laskea suunnitellun yhdistelmän sukusiitoskertoimen, merkitä sukutauluihin tunnetut sairauksien tai vikojen kantajat sekä kertoa muista mahdollisista jalostustoimikunnan tiedossa olevista seikoista, jotka voivat vaikuttaa suunnitellun yhdistelmän käyttämiseen. Lopullisen päätöksen tekee aina kuitenkin kasvattaja, jolla on oikeus valita uros ja joka myös itse kantaa vastuun.

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n vuosikokous hyväksyi rotujemme ensimmäisen jalostusohjesäännön 10.2.1991. Jalostusohjesääntöä tarkistettiin ja muutokset hyväksyttiin vuosi-kokouksessa 5.2.1994. Ensimmäinen JTO 2002 – 2006 hyväksyttiin vuosikokouksessa 24.2.2002. Rotumme jalostuksen ohjaus on perustunut koko ajan suosituksiin ja ohjeisiin eikä voimakkaita ohjauskeinoja ole tarvittu. Jäsenkasvattajat noudattavat jalostusohjeita ja -suosituksia hyvin. Myös tätä jalostuksen tavoiteohjelmaa edeltänyt tavoiteohjelma on toiminut hyvin.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Kaikki koirarodut ovat geneettisesti pieniä kantoja, joiden selviytyminen tulevaisuudessa vaatii **perinnöllisen monimuotoisuuden** ([Lue lisää täältä](#)) eli geeniversioiden runsauden vaalimista. Jalostuspohjan kannalta tavoitteena tulisi kaikissa roduissa olla geenivarojen säilyttäminen eli populaation tehollisen koon kasvattaminen ja sitä kautta sukulaisuuden ja sukusiitoksen kasvunopeuden hidastaminen.

Tehollinen populaation koko ([Lue lisää täältä](#)) kasvaa käyttämällä uroksia ja narttuja mahdollisimman tasaisesti siitokseen ja kasvattamalla jalostusurosten ja -narttujen lukumäärän suhdetta sekä nostamalla siitokoirien osuutta kannasta. Mitä lähempänä **isät/emät –suhde** on yhtä, sitä tehokkaammin perinnöllistä vaihtelua säilyy. Perinnöllistä monimuotoisuutta ajatellen kannalla tulisi aina olla mahdollisimman monta eri esivanhempaa. Jalostuksessa tulisi suosia koiria, joiden sukutaulussa neljän – viiden polven ajalla on mahdollisimman monta eri koiraa ts. **sukukatkerroin** olisi mahdollisimman lähellä yhtä. Kun sama esivanhempi esiintyy koiran sukutaulussa useammin kuin kerran, tapahtuu ns. *sukukatoa*. Pienessä kannassa ei pitäisi myöskään toistaa samoja yhdistelmiä.

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry osallistui MyDogDNA –pilottitutkimukseen alkuvuodesta 2013. MyDogDNA:n mukaan kerrynterrierien genomilaajuinen monimuotoisuus (02/2018) on n. 31,6% kun se kaikilla puhtasrotuisilla on keskimäärin 33,8% ja sekarotuisilla 43,3%. Tutkimusmateriaali kattaa niin amerikkalaisia kuin eurooppalaisia kerryjä. Vaikka rotu pohjautuu kaikkialla samoihin 1920-luvulla Irlannista lähtöisin oleviin koiriin, on muutamia maihin muodostunut oma eriytynyt kanta. MyDogDNA kertoo kerrynterrierin rodunsisäisen vaihtelun olevan n. 25%, joka on muihin Brittein saarten terrierirotuihin (suurimmalla osalla n. 20%) verrattuna parempi. Jalostusmateriaalia on kohtalaisen hyvin saatavilla, mutta vaatii välillä tuontikoiria tai astutusmatkoja ulkomaille.

4.1.1 Rekisteröintimäärät ja jalostuksen vuositilastot Suomessa

Viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomessa on rekisteröity (Taulukko 4) keskimäärin 35 (45*) kerrynterrieriä, mutta vuosittaiset rekisteröintimäärät vaihtelevat suuresti, sillä vuosittain on syntynyt 4 – 9 (6 – 11) pentuetta. Keskimääräinen rekisteröintimäärä on ollut hienoisessa laskussa viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tuontikoirien rekisteröinnit ovat kohonneet 2000-luvulla.

Taulukko 4. Kerrynterrierin rekisteröinnit 2008 – 2017 (1998 – 2007)

vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	yht.	(1998 – 2007)
pennut	37	38	53	34	24	28	38	18	46	23	319	(434)
tuonnit	6	3	4	4	6	0	4	2	5	1	35	(23)
yhteensä	43	41	57	38	30	28	42	20	51	24	354	(457)

Viimeisen kymmenvuotiskauden aikana on syntynyt 60 (81*) pentuetta, joissa yhteensä 319 (434) pentua, joissa isänä on ollut 43 (43) eri urosta ja 44 (53) eri narttua. Keskimäärin vuosittain siitokseen

on käytetty 5,6 (6,8) urosta ja 6 (8) narttua, isät/emät –suhteen ollessa keskimäärin 0,95 (0,86) (Taulukko 5) Viimeisen kymmenen vuoden ajalta löytyy 11 (16) kasvattajaa, joilla on ollut pentuja. Vuosittain 4 – 8 kasvattajalla on ollut pentueita. Pentueiden keskikoko on ollut 5 – 6 pentua.

*) edellisen kymmenvuotiskauden (1998 – 2007) luku suluissa

Taulukko 5. Vuosittilasto kerrynterrieripentueet 2008 - 2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
pentueet	6	7	9	7	5	4	7	4	7	4
kasvattajat	4	6	8	6	5	4	6	4	6	4
isät	6	7	7	6	5	4	7	4	6	4
emät	6	7	9	7	5	4	7	4	7	4
isät/emät –suhde	1,00	1,00	0,78	0,86	1,00	1,00	1,00	1,00	0,86	1,00
isät, ikä k.a	5v7kk	5v	5v4kk	5v10kk	2v9kk	5v	4v8kk	3v7kk	3v9kk	5v1kk
emät, ikä k.a.	3v7kk	3v10kk	3v10kk	4v4kk	3v7kk	3v2kk	4v3kk	3v8kk	4v2kk	4v2kk
pentuekoko k.a	6,2	5,4	5,9	4,9	4,8	7,0	5,4	4,5	6,6	5,8
uroksista käytetty jalostukseen per sukupolvi	9%	10%	13%	13%	12%	13%	11%	14%	10%	5%
nartuista käytetty jalostukseen per sukupolvi	22%	19%	17%	19%	19%	19%	19%	19%	9%	8%

Viimeisen sukupolven (4 vuotta) isät/emät –suhde oli 1,12 ja jalostukseen käytettyjen sekä urosten (19 kpl) että narttujen (17 kpl) keskimääräisen jalostuskäytön ikä oli yli 4 vuotta. Uroksista on käytetty jalostukseen keskimäärin vain reilu 10% ja nartuistakin vain n. 19%. Kolme neljästä suomalaisesta jalostusyhdistelmästä perustuu tuontinarttujen ja/tai -urosten tai ulkomaisten jalostusurosten käyttöön. Samoja yhdistelmiä ei juurikaan toisteta.

4.1.2. Vuosittainen sukusiitosaste

Sukusiitoksen ([Lue lisää täältä](#)) seurauksena perinnöllinen vaihtelu vähenee eli yksilöiden väliset erot perimän suhteen pienenevät geenien kahdentumisen vuoksi, jolloin heterotsygoottisten geeniparien osuus jokaisessa sukupolvessa vähenee sukusiitosasteen verran. Sukusiitoksen haittoja kutsutaan yleisesti **sukusiitosdepressioksi** eli sukusiitostaantumaksi, mikä näkyy erityisesti lisääntymisvaikeuksina, elinvoiman ja vastustuskyvyn heikkenemisenä. Jalostuksessa suositellaan yleisesti sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 % (vrt. serkusparitus) 4 - 5 sukupolvesta laskettuna. Sukusiitosaste voi olla korkeakin, vaikka 3 - 4 sukupolvessa ei esiinny samoja yksilöitä lainkaan, sillä mitä enemmän yhteisiä esivanhempia ja mitä lähempänä ne ovat pidemmässä sukutaulussa, sitä korkeampi on niiden välinen sukulaisuussuhde ja sitä kautta pentujen sukusiitosaste.

Kerry- ja Vehnäterrierikerho on jo reilut parikymmentä vuotta laskenut (CompuPed) sukusiitosprosentit kahdeksasta polvesta, jotka ovat lähes poikkeuksetta täydellisiä, ts .sukutauluista ei puutu lainkaan esiisiä tai -emiä. Kennelliiton KoiraNet -ohjelman käyttöä sukusiitoksen tarkastelussa hankaloittaa se, että rodussa käytetään jalostukseen suhteellisen paljon tuontikoiria. Näistä löytyy KoiraNet -tietokannassa pääsääntöisesti vain kolme sukupolvea. (Taulukko 6.) Näin ollen voi KoiraNet antaa erittäin alhaisen sukusiitosasteen yhdistelmälle, jossa sukusiitosaste tosiasiansa on huomattavan korkea.

Taulukko 6. Sukusiitosprosenttien keskiarvo 2008 – 2017 CompuPed vs. Koiranet

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CompuPed (8. polvea)	7,1	4,7	6,2	7,3	3,7	4,2	4,4	3,5	4,4	5,1
KoiraNet (5. polvea)	2,21	1,35	2,08	2,65	0,85	0,88	0,57	0,51	1,03	0,99

Kauempaa muodostuvaa sukusiitosta voidaan luontaisesti syntyvän geneettisen variaation vuoksi pitää vähemmän haitallisena kuin lähimmistä polvista peräisin olevaa sukusiitosta. Siksi viiden lähimmän sukupolven tarkasteleminen on erityisen tärkeää yhdistelmiä suunniteltaessa.

Sukusiitosasteen keskiarvo on pysytellyt 6 %:n tuntumassa jo 1990-luvun alusta ja viimeisen kymmenvuotiskauden (Taulukko 7.) keskiarvo oli 5,1% (6,0%). Sukusiitosaste on pysynyt hyvin suositelluissa rajoissa (alle 6%) ja viimeisen neljän vuoden ka. on 4,4 % ja yli 90 % yhdistelmistä on sukusiitosasteeltaan alle 6,5 % laskettuna 8. sukupolveen (CompuPed).

Taulukko 7. Jalostusyhdistelmien sukusiitosprosentit 2008 - 2017

Ss-% CompuPed	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	yht.
alle 3,5	1	3	2		2	2	1	2	3	2	18
3,5 - 6,4	1	1	3	4	3	2	6	2	3	1	26
6,5 - 9,4	2	3	2	1					1		9
9,5 - 12,4	2		2	2						1	7
12,5 - 15,9											
16 - 19,9											
yli 20											
keskiarvo	7,1	4,7	6,2	7,3	3,7	4,2	4,4	3,5	4,4	5,5	5,1

Suomen kerrynterriereiden sukusiittoisuuden vertaaminen muiden maiden tilanteeseen on lähes mahdotonta, koska tilastoja sukusiitosasteen kehityksestä ei löydy muualta. On myös huomattava, että muualla maailmassa tiukemman linja- ja jopa sisäsiitoksen käyttäminen on aivan normaalia.

4.1.3 Koirakohtaiset jälkeläismäärät

Vaikka varsinaisia lähisukulaisyhdistelmiä ei tehtäisikään, rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa, kun koiria tai sukuja käytetään jalostukseen epätasaisesti. Esimerkiksi matadoriurokset aiheuttavat rotuun geneettisiä pullonkauloja ja johtavat sukulaistumiseen ja sukusiitokseen. Yleisen monimuotoisuutta turvaavan suosituksen mukaan pienilukuisessa rodussa jalostusyksilöllä on liikaa jälkeläisiä, kun sen **elinikäinen jälkeläismäärä** vastaa 2 – 3 pentuetta tai yli viittä prosenttia tai sillä on toisen polven jälkeläisiä yli 10 % neljän vuoden eli sukupolven rekisteröintimääristä (K Mäki)

Taulukko 8. Eniten jalostukseen käytetyt urokset 2008 - 2017

		til. aikana	kumul. %	pentuja / pentuetta	
				elinaikana	2. polvessa
1.	Glenfitor Bradan Feasa (Irlanti) s. 2007	26/4	8%	26/4	33/5
2.	Slievemish Knight of Blue s. 2003	18/3	13%	18/3	5/1
3.	Slievemish YellowFellow s. 2012	16/2	18%	16/2	0
4.	Gaeltacht Mac Dara s. 2004	14/2	22%	23/4	5/1
	(Leannan Diomsac – Bhelliom Donna Karan)				
5.	Blu Joi Persey (RUS) s. 2009	13/2	26%	13/2	0
	(Irisfingel Beltanie – Blu Joi Luvly Kerly)				
6.	Leannan Docasac s. 2000	12/2	29%	12/2	5/1
7.	Geijes Dynamite Jack s. 2008	12/2	33%	12/2	18/2
	(Geijes Urgent Maximus – Geijes Zinna's Soul)				
8.	Geijes Urgent Maximus s. 2000	11/2	36%	12/3	31/8
9.	Blue Moonlight Kandyman s. 2004	10/1	39%	10/1	0
10.	Bright Spot Con Air s. 2010	10/2	42%	10/2	5/1
11.	Vaya Tela Balio (Esp) s. 2010	10/2	45%	10/2	13/2
	(Irisfingel Beltanie – Vaya Tela Artemisa)				
12.	Hands Off's Black n' Blue Bomber s. 2013	9/1	47%	9/1	0
13.	Kerrydom Court Hero at Rollicks s. 2005	9/2	50%	9/2	8/3
14.	Bright Spot Kilkenny s. 2002	9/1	53%	9/1	0
15.	Biorkezund Don Decoro (RU) s. 2003	9/1	55%	9/1	0

*) sukulaisuussuhteet merkitty väreillä

Viimeisimmän 10 vuoden aikana käytetyistä 43 uroksesta 67%:lla on ollut vain yksi pentue elinaikanaan. Ja vain neljällä (9%) uroksella on ollut kolme tai neljä pentuetta koko elinaikanaan ja

jalostuskäyttö on jakaantunut usean vuoden ajalle. 13 urosta on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista.

Taulukko 9. Eniten jalostukseen käytetyt nartut 2008 - 2017

		til. aikana	pentuja / pentuetta		
			kumulat. %	elinaikana	2. polvessa
1.	Nymph of the Forest iz Severnoi Doline (RU) s. 2012	21/3	6%	21/3	0
2.	Nevskoe Domino Dochenka Roni (RU) s. 2004	20/3	12%	20/3	0
3.	Rollick's Blue Moonlight (SE) s. 2007	14/2	16%	14/2	32/4
4.	Nemiah Sansa Rainbow (GB) s. 2011	14/2	20%	14/2	0
	Blue Moonlight Make A Smile s. 2010		24%		
5.	(Glenfitor Bradan Feasa – Rollick's Blue Moonlight)	13/2		13/2	0
6.	Bright Spot Best Memory s. 2005	13/2	28%	13/3	8/1
7.	Leannan Love Me Tonight s. 2005	13/2	32%	13/2	5/1
8.	Slievemish Quaint Question s. 2006	13/2	36%	13/2	18/2
9.	Elbrley's Flora Belle (USA) s. 2006	12/2	39%	12/2	0
	Blue Moonlight Make Me Happy s. 2010		42%		
10.	(Glenfitor Bradan Feasa – Rollick's Blue Moonlight)	10/1		10/1	0
11.	Biorkezund Mielikki (RU) s. 2008	9/2	45%	9/2	7/1
	Slievanea Misty Blue s. 2012		48%		
12.	(Geijes Dynamite Jack – Slievemish Quaint Question)	9/1		9/1	0
	Slievanea Blue-Chip s. 2012		50%		
13.	(Geijes Dynamite Jack – Slievemish Quaint Question)	9/1		9/1	0
	Geijes Eyecatching Bluebell s. 2010		52%		
14.	(Geijes Urgent Maximus – Geijes Adoring April)	8/1		8/1	8/1
	Vaya Tela de Ceres (Esp) s. 2011		54%		
15.	(Irisfingel Beltanie – Kerrydom Court Justine for La Cadiera)	8/2		8/2	2/1
16.	Slievemish Original Choice s. 2005	8/2	56%	8/2	5/1
	Bright Spot West Side Story s. 2014		58%		
17.	(Dalstar Cristofori – Bright Spot Best Memory)	8/1		8/1	0

*) Sukulaisuussuhteet merkitty väreillä

Viimeisimmän 10 vuoden aikana käytetyistä 44 nartusta 66%:lla on ollut vain yksi pentue ja vain kolmella (7%) nartulla on ollut kolme pentuetta elinaikanaan ja loppuilla siis kaksi pentuetta. 13 narttua on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista.

Yhteenveto rodun jalostuspohjan laajuudesta

Rekisteröintimäärät ovat laskeneet huippuvuosien luvuista, tosin tuontien määrä on kasvanut. Samoin aktiivisten kasvattajien määrä on laskenut. Kasvattajat ovat kuitenkin ymmärtäneet hyvin jalostuspohjan laajuuden vaalimisen ja sukusiitoksen välttämisen tärkeyden rodun parhaaksi. Kerrynterriereillä onkin rodun kokoon nähden varsin hyvä tilanne tarkasteltaessa jalostuspohjan laajuuteen vaikuttavia tunnuslukuja, kuten sukusiitosaste, isät/emät –suhde sekä jälkeläismäärät.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Karanteenien poistuminen ja globalisaatio ovat lisänneet maailmanlaajuisen geenipoolin yhtenäistymistä, mikä vaikeuttaa omasta kannastamme poikkeavan jalostusmateriaalin löytymistä. Roduissamme esiintyvien geenitestien käyttäminen luo toisaalta mahdollisuuksia, mutta saattaa myös vähentää jalostukseen käytettävien yksilöiden määrää. Rekisteröintien lasku kaventaa käytettävissä olevien jalostuskoirien määrää, mutta käyttämällä uroksia ja narttuja eri sukulinjoista mahdollisimman tasaisesti siitokseen ja nostamalla siitoskoirien osuutta kannasta pystytään laajentamaan jalostuspohjaa.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Rodulla ei ole PEVISA-ohjelmaa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmä kohdassa Käyttäytyminen/luonne: ”Terrieri koko olemukseltaan. Ilme on erittäin tärkeä, sen tulee olla tarkkaavainen ja valpas.” sekä kohdassa Käyttötarkoitus: ”Kerrynterrieriä on käytetty vaativassa työssä saukkojen saalistukseen syvästä vedestä, maan alla olevien mäyrien metsästyksessä ja tuhoeläinten pyydystyksessä. Se on hyvä vahti ja luotettava seuralainen.”

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Tilanne luonteissa tänä päivänä

Vaikka kerrynterrieri on ajoittain kärsinyt pahansuisen koiran maineesta, on se nykyisin mukava perhekoira ja monipuolinen harrastuskoira, joka sopeutuu hyvin nykypäivän elämään.

Kerrynterrieri ei ole ”jokamiehen koira” eikä se onneksi ole koskaan saavuttanut suuren yleisön suosiota eikä siten myöskään ole saanut ”ongelmarodun mainetta”. Kasvattajia opastetaan kiinnittämään huomiota pennun ostajien ohjaukseen kerrynterrierin kasvattamisessa yhteiskuntakelpoiseksi sekä mukavaksi perhekoiraksi, sillä se on vahvaluonteinen ja tarvitsee määrätietoisuuden kasvatuksen pennusta pitäen. Rotu ei ole yleensä kovin sosiaalinen toisia koiria kohtaan, varsinkaan samaa sukupuolta kohtaan, joten tämä piirre onkin noussut sekä jäsenistölle että kasvattajille suunnatussa kyselyissä listatuista ongelmista ykköseksi.

Rotujärjestön jäsenistölle suunnatussa terveystieteessä vuonna 2003 vastaajista 84% oli tyytyväisiä rodun luonteeseen, ei-tyytyväisten osuus oli 16%. Terveystieteessä listatuista ongelmista suurimmaksi

nousi aggressiivisuus toisille koirille (17%). Myös tuhoaminen ja/tai metelöinti yksin ollessa, arkuus, aggressiivisuus ihmisille ja ylivilkkaus mainittiin (kukin n. 2%).

Kasvattajille vuonna 2005 suunnatussa kyselyssä piti rodun tämän hetkistä luonnetta piti hyvänä 43% ja melko hyvänä 57%. Luonne vastaa rotumääritelmää 29% mielestä hyvin, 71% mielestä melko hyvin. Luonneongelmia esiintyy 43% mielestä jonkin verran, 37% mukaan ongelmia ei ole paljon. Listatuista ongelmista suurimmaksi nousivat aggressiivisuus koirille, rauhattomuus ja/tai ylivilkkaus, dominanssi sekä haukuherkkyys. Myös huono keskittymiskyky sekä puruherkkyys mainittiin.

Käytös- tai käyttäytymisongelmat ovat lopetuksen syynä 5,5 %:lla (9 kpl) KoiraNetin kuolinsyytilastossa.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Eri maiden kerrynterriereiden luonteesta ei ole faktatietoa, mutta yleisten havaintojen perusteella ei merkittävää eroa luonteissa ole eri maiden välillä.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Sekä luonnetestin että MH-luonnekuvauksen tarkoitus on kerätä aineistoa koiran käyttäytymisestä ohjeen määrittelemisissä tilanteissa. Molemmissa kokeissa tarkastellaan koiran reagoitua testin eri osioissa. Luonnetestissä useita ominaisuuksia seurataan läpi testin, kun taas MH-kuvauksessa kuvataan mahdollisimman tarkasti koiran reaktiota tietyssä tilanteessa. Kerryjä on luonnetestattu vain 37 kpl, joista yksi keskeytetty. Viralliseen MH-luonnekuvaukseen on osallistunut 40 kerryä, joista kaksi on keskeyttänyt (1 x ohj. kesk ja 1 x kuv. kesk.) lisäksi kerhon järjestämän epävirallisen MH-luonnekuvauksen on suorittanut 10 kerryä.

Taulukko 10. Kerrynterriereiden osallistuminen LT ja MH

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	1996 - 2007	Yhteensä
LT	0	1	1	4	0	1	3	1	3	4	19	37
MH	3	12	2	5	5	7	2	2	1	2	9	50

Yksittäisen koiran testitulokset kuvaavat koiran luonteenominaisuuksia sekä yksilönä että rodulle tyypilliseen ja ihannetestitulokseen verrattuna. Luonnetestattujen ja/tai -kuvattujen kerryjen osuus rekisteröinneistä on pieni ja kovin valikoitunut eikä tulosten perusteella voi vielä tehdä johtopäätöksiä rodun tämän hetkisestä luonteesta ja käyttäytymisestä. Jotta saataisiin lisää tietoa rodun luonnetuloksista, tulisi ainakin jalostuskäyttöön suunnitellut koirat käyttää joko MH-luonnekuvauksessa tai luonnetestissä ([lue lisää täältä](#)).

Taulukko 11. Luonnetestin ihanneprofiili kerrynterriereille

	Ihante	n = 37 kpl (1 keskeyttänyt)			
	Hyväksyttävä				
	Ei hyväksyttävä				
	Toimintakyky	Terävyys	Puolustushalu	Taisteluhalu	
3	Suuri	Kohtuullinen, ilman jj hh 39%	Kohtuullinen, hillitty 39%	Suuri 11%	
+2a	Hyvä	Suuri, ilman jj hyökkäysh.	Suuri, hillitty	Kohtuullinen 39%	
+2b	11 %	5 %	17 %	Kohtuullisen pieni	
+1a	Kohtuullinen 67%	Pieni ilman jj hh 52%	Pieni	Erittäin	
+1b	Kohtuullisen pieni	Ei lainkaan terävyyttä 3%	44 %	suuri	
-1a	Pieni	Pieni jällelle		Pieni	
-1b	22 %	jäävin hyökkäyshaluin	Haluton	47 %	
-1c					
-2	Riittämätön	Kohtuullinen jj hyökkäysh	Erittäin suuri	Riittämätön	
-3	Toimintakyvytön	Suuri jj hyökkäyshaluin	Hillitsemätön	Haluton 3%	
	Hermorakenne	Temperamentti	Kovuus	Luoksepäästävyys	Laukaus- pelottomuus
3	Varma ja tasap.	Vilkas 36%	Koht. kova 25%	Hyväntaht., lp, avoin 89%	Laukausvarma 64%
+2a	Tasapainoinen	Kohtuullisen	Kova	Lp, aavist. pidättyväinen 11%	Laukaus-
+2b		vilkas 28%		Lp hieman pidättyväinen	kokematon 30%
+1a	Hieman rauhaton 100%	Erittäin	Hieman	Mielistelevä	Paukku-
+1b	Hermostunein pyrkimyksin	vilkas 33%	pehmeä 67%		ärtyisä 3%
-1a	Vähän	Häiritsevän vilkas 3%	Eritt.	Selvästi pidättyväinen	Laukaus-
-1b	hermostunut	Hieman välinpit.	kova	Selv. pidätt. ja	altis
-1c		Impulsiivinen		yrittää purra	3 %
-2	Hermostunut	Välinpitämätön	Pehmeä 8%	Hyökkäävä	Laukaus-
-3	Eritt. hermostunut	Apaattinen	Eritt. pehmeä	Salakavala	arka

Kerrynterrierit ovat sosiaalisia ihmisten seurassa ollen hyväntahtoisia ja luottavaisia myös vieraita ihmisiä kohtaan. Koira on luoksepäästävä, kun se mielellään ja oma-aloitteisesti hakeutuu tapaamiensa ihmisten seuraan, ottaa itse kontaktia tai vastaa annettuun kontaktiin. Hyväntahtoinen on koira, joka osoittaa hyökkäävyyttä vain uhkaavissa tilanteissa. Kerrynterriereistä noin 90% on saanut luonnetestissä Luoksepäästävyydestä +3 (avoin, luoksepäästävä) ja MH-luonnekuvauksessa kontaktista (sosiaalisuus ihmistä kohtaan; osiot 1a, 1b, 1c ja 8e) ne ovat saaneet yleisimmin arvon 3 tai 4 (suhtautuu ystävällisesti vieraisiin ihmisiin ja haluaa tutustua heihin tai hyväksyy tarjotun kontaktin). Kerrynterrierillä ihanteena on avoin ja luoksepäästävä koira, ja ottaa itse kontaktia tai vastaa annettuun kontaktiin. Sosiaalisuus on yksi rotumme ihanneprofiilissa painotettavista ominaisuuksista, ja tällainen avoin, ystävällinen suhtautuminen on toivottua. Mielistelevä ystävällisyys tai kontaktin torjuminen eivät ole rodunomaista.

Hermorakenteella tarkoitetaan koiran synnynnäistä heikko- tai vahvahermoisuutta sen joutuessa voimakkaisiin ja vaihteleviin sisäisiin jännitystiloihin. Hyvällä hermorakenteella tarkoitetaan kykyä hallita jännitystiloja ilman luonnotonta uupumusta, hysteriaa tai muita merkkejä sisäisen tasapainon järkkymisestä. Perimältään hyvähermoinen koira kestää merkittävästi enemmän kolhuja elämässään niiden vaikuttamatta sen käyttäytymiseen stressitilanteissa. Kerrynterrierin tulee olla hyvähermoinen ja selvitä jännitystiloihin liikaa hermostumatta (=hieman rauhaton), kaikki luonnetestatut kerryt ovat saaneet Hermorakenteesta +1a (hieman rauhaton). MH-kuvauksessa Aktiviteettitaso -osiossa vajaa puolet kerryistä saa arvon 2 tai 3 (tarkkaavainen ja rauhallinen tai enimmäkseen rauhallinen) ja vajaa puolet arvon 4 (tarkkailevainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyy vähitellen). Kerrynterrierin tulee pystyä rauhoittumaan eikä se saa olla hermostunut. Hermorakenne on luonneprofiileissa painotettava ominaisuus.

Temperamentti on hyvin voimakkaasti perinnöllinen ominaisuus eikä siihen voi vaikuttaa koulutuksella. Sillä tarkoitetaan koiran perusluonnetta ennen ympäristön vaikutuksia. Temperamentti merkitsee käyttäytymisen vilkkautta, huomiokyvyn nopeutta (tarkkaavaisuutta) sekä kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin ja ympäristöihin. Vilkas koira on tarkkaavainen ja se vastaanottaa nopeasti uusia ympäristön ärsykeitä ja tottuu niihin ja niiden merkitykseen, on sopeutuvainen. Kerrynterrieri on temperamentiltaan vilkas koira, joka on eloisa ja utelias ympäristöään kohtaan. Luonnetestatuista kerrynterriereistä 36% on temperamentiltaan +3 (vilkas), jolloin pelästyessään koiran väistöliike on nopea, hallittu ja lyhyt ja koira suuntaa huomionsa häiriötä kohden. MH-luonnekuvauksessa Pelko -osiossa Haalarilla ja Rämällä (6a, 7a) noin puolet on saanut arvon 3 (väistöä kääntämättä pois katsetaan), ja Etäleikissä 5a Kiinnostus ja Aaveilla 8b Tarkkaavaisuus noin puolet kerrynterriereistä on kiinnostunut ja tarkkailee kohdetta ilman taukoja. Erittäin vilkkaat koirat vastaanottavat suuren määrän vaikutteita ympäristöstään, minkä seurauksena on liian suuri hajaannus ja pidempi sopeutumisaika. Luonnetestissä 33% kerryistä on erittäin vilkkaita (+1a), jolloin reaktio on hyvin nopea ja väistöliike on melko pitkä eikä koira heti pysty kohdentamaan häiriötä. MH-kuvauksessa Pelko -osiossa (6a, 7a) kerrynterriereistä reilu neljännes on saanut arvon 4 tai 5 (pakenee max 5m tai yli 5m).

Suurestakin pelästyksestä huolimatta kerryn tulee palautua nopeasti ja kyetä toimimaan itsenäisesti ilman suurta jäljelle jäävää pelkoa. Toimintakyky on koiran kyky hallita tekojaan huolimatta siitä, että se on joutunut pelon valtaan. Toimintakykyä on myös pako – vain paikalleen juuttuminen eli lamautuminen kuvaa toimintakyvyttömyyttä. Toimintakyvyllä tarkoitetaan koiran kykyä ratkoa itsenäisesti eteen tulevia uusia, pelottavia ongelmia. Nykytiede ei tunne toimintakyvyn käsitettä ja lähinnä vastaava inhimillinen vastine toimintakyvylle on rohkeus ja kyky tehdä itsenäisiä ratkaisuja

uusissa tilanteissa. Toimintakyky ei ole muuttumaton ominaisuus, joka samallakaan yksilöllä olisi kerrasta toiseen samanlainen vastaavassa tilanteessa saati sitten eri tilanteissa. Luonnetestissä kerrynterrierien tyypillisin (67%) tulos on Toimintakyvystä +1 (kohtuullinen) ja MH-luonnekuvauksessa Uteliaisuus -osioissa Haalarilla (6c) kerryistä reilu 60% menee tutkimaan pienellä ohjaajan avustuksella (arvot 2 tai 3), räminälaitteella (7b) lähes puolet kerryistä menee tutkimaan ilman apua (arvo 5) ja loput pienellä avustuksella (arvot 2 - 4) ja Aaveilla (8d) reilu kolmannes menee omatoimisesti (arvot 5 tai 4) ja neljännes pienellä avustuksella (arvot 2 tai 3).

Rotumme edustajien tulee olla kohtuullisen rohkeita ja kykeneväisiä toimimaan uusissa, pelottavissakin tilanteissa. Joissakin pelottaviksi kokemissaan tilanteissa koira voi toisinaan tarvita omistajalta vähäistä tukea selvittääkseen sitä pelottaneet asiat. Pakoreaktiot eivät ole toivottuja, eivätkä varsinkaan jäljelle jäävät pelot eli liiallinen pehmeys.

Kovuudella tarkoitetaan koiran taipumusta muistaa tai olla muistamatta epämiellyttäviä kokemuksia. Hieman pehmeä koira muistaa epämiellyttäviä kokemuksia ja ottaa niistä opikseen muttei lamaannu. Itsevarmalle koiralle liika pehmeys on epätyypillistä. Kerrynterrierin tulisi olla hieman pehmeä, jolloin käsiteltävyys ja koulutettavuus on helpompaa. Luonnetestissä kerrynterriereistä kaksi kolmesta on hieman pehmeitä (+1) ja neljännes kohtuullisen kovia (+2). MH-kuvauksessa Yllätys ja Ääniherkkyys Jäljellejäävä pelko -osioissa (6d ja 7c) kerryille ei juurikaan jää pelkoja haalarilta eikä räminälaitteelta, sillä molemmissa osioissa reilu 90% saa arvon 1 - 3. Pidempikestoisessa uhkassa (aaveet, osio 8c) vajaa puolet kestää paineen hyvin ja 29% pelkää liiaksi.

Laukauspelottomuutta testataan sekä luonnetestissä että MH-luonnekuvauksessa ampumalla. Rotujemme edustajien tulisi olla laukauspelottomia tai -kokemattomia eikä niillä tulisi olla muutakaan ääniarkuutta. Luonnetestissä noin 95% kerryistä on todettu laukauspelottomiksi tai -kokemattomiksi. MH-kuvauksessa arvon 1 - 3 on saanut 75%, mutta 20% arvon 5 (pelokas, häiriintynyt), mihin tulee jatkossa kiinnittää huomiota.

Taisteluhaluksi kutsutaan koiran synnynnäistä taipumusta nauttia taistelusta itsestään ilman, että se perustuisi aggressioon. Käytöstä voidaan kutsua tietynlaiseksi leikkihaluleikiksi, jonka olennaisin osa on taistelu. Taisteluhalu on koiralle moottori, liikkeelle paneva voima. Sitä voisi kutsua koiran sisuksi, joka auttaa koiraan jaksamaan sen väsyessä tehtävissään. Rotumme edustajilla tulisi olla kohtuullinen taisteluhalu (+2), ja tämän tuloksen on saanut 39% luonnetestatuista kerryistä ja yleisin tulos (n. 45%) on pieni taisteluhalu (-1). MH-tulosten perusteella leikkisyydessä (osiot 2 ja 9 sekä 5 pl. 5b) kerrynterrieri tuntuu olevan hitaahkosti leikistä innostuva ja tarttuva, ja taisteluhalu MH:ssa on melko matala. Seurakoiralle pienempikin arvo riittää, mutta harrastuskoiralle suotavaa on korkeampi leikkisyys, joten ihanneprofiiliin on jätetty paljon liikkumavaraa.

Puolustushalulla tarkoitetaan koiran synnynnäistä taipumusta hyökkäyksen tai hyökkäysryityksen avulla aktiivisesti puolustaa itseään, laumaansa tai reviiriään. Puolustushalu vaihtelee tilanteiden, ympäristön ja koiran mielialojen mukaan. Terävyys on ominaisuus, joka saa koiran reagoimaan aggressiivisesti sen tuntiessa itsensä uhatuksi. Terävyysaste on kääntäen verrannollinen ärsytyskynnyksen korkeuteen. Mitä pienempi ärsyke tarvitaan herättämään aggressio, sitä korkeampi on terävyysaste. Terävän koiran tarkkaavaisuus pieniäkin uhkaärsykeitä kohtaan aiheuttaa sen, että se tekee virhearvioinnin helpommin kuin vähemmän terävät koirat – eli tällaisen koiran mielikuviutus laukkaa vilkkaasti.

Suuri reaktioherkkyys ei ole tyypillistä kerrynterrierille, ja aggressiivisuuden tulee pysyä hallinnassa kaikissa tilanteissa. Kerrynterrierillä tulisi olla kohtuullinen tai pieni puolustushalu sekä pieni tai kohtuullinen tervävyys, suurta kumpikaan ei saa olla. Luonnetestatuista kerrynterriereistä noin 40%:lla on kohtuullinen puolustushalu (+3) ja noin 45%:lla on pieni puolustushalu (+1), reilulla puolella on pieni tervävyys ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua (+1) ja noin 40%:lla on kohtuullinen, hillitty tervävyys (+3). MH- luonnekuvauksessa Puolustus/aggressio -kohdassa Etäleikissä ja Yllätyksessä (5b, 6b) kerrynterrierit eivät juurikaan osoita uhkausekkeitä (75% ja 55%) ja Aaveillakaan (8a) lähes 60% ei osoita uhkausekkeitä tai osoittaa yksittäisiä uhkausekkeitä. Aaveilla (8c) vajaa puolet kerrynterriereistä on enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla (arvot 1 – 3), loput harkitsevat pakoa tai pakenevat paikalta.

Taulukko 12. MH-luonnekuvauksen ihanneprofiili kerrynterrierille

Ihanne
Hyväksyttävä
Ei toivottava
Ei hyväksyttävä

Yleisin arvo

Prosenttiluku

Yleisin kerrynterrierin ko. arvon saaneiden

saama arvo

%-osuus

	1	2	3	4	5
1a. KONTAKTI Tervehtiminen	Torjui kontaktia, murisee tai yrittää purra	Välttää kontaktia, väistää 2%	Hyväksyy kontaktin vastaamatta siihen, ei väistä 2%	Ottaa itse kontaktia tai vastaa siihen 92%	Mielistelevä kontaktinotossa, hyppii, vinkuu, haukkuu, jne. 4%
1b. KONTAKTI Yhteistyö	Ei lähden vieraan ihmisen mukaan / Ei kokeilla 4%	Lähtee mukaan haluttomasti	Lähtee mukaan, mutta ei ole kiinnostunut TO:sta 52%	Lähtee mukaan halukkaasti, kiinnostuu TO:sta 44%	Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin kiinnostunut TO:sta
1c. KONTAKTI Käsitely	Torjui murisemalla ja/tai yrittää purra	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta 20%	Hyväksyy käsittelyn 46%	Hyväksyy ja ottaa kontaktia 34%	Hyväksyy ja vastaa liioitellulla kontaktilla
2a. LEIKKI 1 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta 2%	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta 10%	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee 52%	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen 32%	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen 4%
2b. LEIKKI 1 Tarttumisen	Ei tartu esineeseen 4%	Ei tartu, nuuskii esinettä 56%	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampaila 26%	Tarttuu heti koko suulla 8%	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista 6%
2c. LEIKKI 1 Puruote ja taisteluhalu	Ei tartu esineeseen 68%	Tarttuu viiveellä - irrottaa/pitää, ei vedä vastaan	Tarttuu, vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudestaan/Korjailee otetta 14%	Tarttuu heti koko suulla, vetää vastaan kunnes TO irrottaa 8%	Tarttuu heti koko suulla, vetää tempoo, ravistaa - kunnes TO irrottaa 10%
3a. TAKAA-AJO	Ei aloita 76%	Aloittaa, mutta keskeyttää	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille 1	Aloittaa heti kovalla vauhtilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille
3b. TARTTUMINEN	Ei kiinnostu saalista/ Ei juokse perään 74%	Ei tartu, nuuskii saalista	Tarttuu saaliiseen epärouden tai viiveellä	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia
4. AKTIVITEETTITASO	Tarkkailematon, kiinnostumaton, passiivinen	Tarkkailevainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata 26%	Tarkkailevainen ja enimmäkseen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja 22%	Tarkkailevainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyy vähitellen 48%	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana/ Rauhaton koko ajan 4%
5a. ETÄLEIKKI Kiinnostus	Ei kiinnostu avustajasta 8%	Tarkkailee avustajaa, välillä taukoja 30%	Kiinnostunut avustajasta, seuraa ilman taukoja 56%	Kiinnostunut avustajasta, yksittäisiä lähtöyrityksiä 6%	Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyrityksiä
5b. ETÄLEIKKI Uhka/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä 84%	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensimmäisessä osassa 4%	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensimmäisessä ja toisessa osassa 10%	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensimmäisessä osassa 4%	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensimmäisessä ja toisessa osassa.
5c. ETÄLEIKKI Uteliaisuus	Ei saavu avustajan luo 62%	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo 26%	Saapuu piilossa olevan puhuvan avustajan luo 8%	Saapuu avustajan luo epärouden tai viiveellä 2%	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua 2%
5d. ETÄLEIKKI Leikkihalu	Ei osoita kiinnostusta 72%	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta 20%	Leikkii - voi tarttua varovasti, mutta ei vedä	Tarttuu, vetää vastaan, voi irrottaa ja tarttua uudelleen 6%	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota 2%
5e. ETÄLEIKKI Yhteistyö	Ei osoita kiinnostusta 68%	Kiinnostuu, mutta keskeyttää 2%	On kiinnostunut leikkivästä avustajasta 20%	Kiinnostunut leikkivästä sekä passiivisesta avustajasta 10%	Houkuttelee myös passiivista avustajaa leikkimään
6a. YLLÄTYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti 8%	Kyykistyy ja pysähtyy 10%	Väistää kääntämättä pois katsettaan haalarista 54%	Pakenee enintään 5 metriä 14%	Pakenee enemmän kuin 5 metriä 14%
6b. YLLÄTYS Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä 64%	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä 26%	Osoittaa useita uhkauseleitä 10%	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra
6c. YLLÄTYS Uteliaisuus	Menee haalarin luo, kun se on laskettu maahan/ Ei mene ajoissa 20%	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa 50%	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seisoo sen edessä 6%	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin 14%	Menee haalarin luo ilman ohjaajan apua 10%
6d. YLLÄTYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä 57%	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla 20%	Pieni niaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen 14%	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla 6%	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
6e. YLLÄTYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta haalarin 71%	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla 22%	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria väh. kahdella ohituskerralla 6%	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
7a. ÄÄNIHERKKYYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti 14%	Kyykistyy ja pysähtyy 6%	Väistää kääntämättä pois katsettaan 47%	Pakenee enintään 5 metriä 12%	Pakenee enemmän kuin 5 metriä 20%

7b. ÄÄNIHERKKYYS Uteliaisuus	Ei mene katsomaan 10%	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja hokuttelee koiraa 27%	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja seisoo sen vieressä 6%	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja on edennyt puoliväliin 12%	Menee räminälaitteen luo ilman apua 45%
7c. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumis- nopeuden vaihteluita tai väistämistä 69%	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla 10%	Pieni niaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohitus- kerran jälkeen 13%	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla 8%	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
7d. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan 75%	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla 13%	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohitus- kerralla 13%	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa väh. Kahdella ohituskerralla
8a. AAVEET Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä 38%	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä 33%	Osoittaa useita uhkauseleitä 27%	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä 2%	Osoittaa uhkauseleitä ja useampia hyökkäyksiä
8b. AAVEET Tarkkaavaisuus	Yksittäisiä vilkaisuja, ja sen jälkeen ei kiinnostusta/ Ei kiinnostu lainkaan 2%	Katselee aaveita silloin tällöin 10%	Tarkkailee aaveita, pitkiä taukoja, kumpaakin puolet ajasta tai koko ajan toista 52%	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja 19%	Tarkkailee molempia aaveita koko osion ajan 17%
8c. AAVEET Pelko	On ohjaajan edessä tai sivulla 25%	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkanottoa 13%	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paon ja kontrollin välillä 10%	On enimmäkseen ohjaajan takana, vaihtelee paon ja kontrollin välillä 23%	Peruuttaa enemmän kuin taluttimen mitan tai lähtee paikalta / Pakenee 29%
8d. AAVEET Uteliaisuus	Menee katsomaan, kun ohjaaja on ottanut avustajalta hupun pois / Ei mene ajoissa 40%	Menee katsomaan, kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja hokuttelee koiraa 17%	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan vieressä 8%	Menee katsomaan, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin 15%	Menee katsomaan ilman apua 21%
8e. AAVEET Kontaktinotto aaveeseen	Torjuu kontaktia/ Ei mene ajoissa 23%	Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen 6%	Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin 13%	Ottaa itse kontaktia avustajaan 58%	Innostunutta kontaktinottoa avustajaan, esim. hyppii tai vinkuu
9a. LEIKKI 2 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta 13%	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta 17%	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/ vähenee 56%	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen 10%	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen 4%
9b. LEIKKI 2 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen 21%	Ei tartu, nuuskii esinettä 38%	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla 29%	Tarttuu heti koko suulla 8%	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista 4%
10. AMPUMINEN	Ei häiriinny, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön 31%	Häiritsevyyttä lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön 19%	Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms, mutta palaa leikkiin/passiivisuuteen 15%	Keskeyttää leikin/ passiiv., lukkiutuu yleisöä, laukauksia tms kohden, ei palaa leikkiin/ passiivisuuteen 15%	Häiriintynyt, pelokas / Yrittää paeta / Ohjaaja luopuu ampumisesta 21%

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Kerrynterrieri on alun perin elänyt vaatimattomissa oloissa irlantilaisien talonpoikien yleiskoirina asustaen keittiön nurkissa. Kerrynterrierin tuli pystyä toimimaan monenlaisissa tehtävissä isännän apuna; paimentaa lampaita, noutaa isännän ampuma riista, pitää tuhoeläimet kurissa sekä toimia talonvahtina – käytettiin niitä myös koiratappeluissa tienaaamassa isännälleen lisäansiota.

Kerrynterrieri saavutti varsin nopeasti maailmanlaajuisesti suosiota erinomaisena työkoirana ja seuralaisena. Rotua kuvattiin sanoilla ”lähes täydellinen”.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Kerrynterrierin rodunomaisia käyttäytymistarpeita voidaan nykypäivänä täyttää erilaisilla harrastuksilla. Nykypäivänä kerrynterrieri palvelee seurakoirana, jonka kanssa voi harrastaa monipuolisesti.

Kokeet

Kerrynterrieri on kilpaillut viimeisen kymmenen vuoden aikana agilityssä kolmisenkymmentä yksilöä, vuonna 2017 kilpaili 13 koiraa. Kerrynterrierissä on neljä Agilityvaliota, Bright Spot Tropicana (medi-luokasta), Slievemish Luxury Design (maxi-luokasta), Slievemish Quite Quizzical (medi-luokasta) ja Joybrick Amazon Lily (medi-luokasta).

Tottelevaisuuskilpailuissa kerrynterrieriä nähdään harvemmin ja viimeisen 10 vuoden aikana vain seitsemän kerrynterrieriä on kisannut Tokossa. Vuosien saatossa yhtään kerrynterrieriä ei ole saavuttanut tottelevaisuusvalionarvoa, mutta yksi kerrynterrieri on kisannut erikoisvoittajaluokassa asti.

Lajin Suomeen rantautumisen jälkeen on Rally-Toko ajanut Tokon ohi suosiossa. Rally-Tokossa on kilpaillut 8 kerryä ja tuloksena on 1 x RTK4, 1 x RTK3, 2 x RTK2, 2 x RTK1 saavutuksia.

Taulukko 13. Kerrynterriereiden suorituskerrat eri harrastuslajeissa

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	Yhteensä
Agility	246	317	316	327	291	322	260	203	194	183	2659
Toko	0	8	6	1	0	1	0	6	8	3	33
Rally-Toko	11	15	28	11	0	0	0	0	0	0	65
Koiratanssi	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2

Palveluskoirien käyttäytymiskokeen (BH) on suorittanut kaksi kerryä ja yksi kerry on suorittanut hyväksytysti pelastuskoirien rauniokokeen loppukokeen.

Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Näyttelyissä käyvät kerryt käyttäytyvät rodunomaisesti ja ovat luoksepäästäviä. Aggressiivisen koiran – ilmoituksia ole tehty rodustamme.

Rodullamme ei ole järjestetty jalostustarkastuksia.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Jäsenistölle vuonna 2003 ja kasvattajille vuonna 2005 suunnattujen kyselyiden perusteella yksinolo ei ole kerrynterriereillä ongelma.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Urokset astuvat yleensä hyvin ja nartut pääsääntöisesti antavat astua hyvin. Kerryntartuilla on yleensä hyvä hoivavietti ja ne hoitavat pentueensa hyvin.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Kerrynterrieri on sosiaalinen ihmisten seurassa ollen hyväntahtoinen ja luottavainen myös vieraita ihmisiä kohtaan. Kerrynterrieri on kuitenkin vahvaluonteinen ja tarvitsee määrätietoisesti kasvatuksen pennusta pitäen ja sen vuoksi kasvattajia opastetaan kiinnittämään huomiota pennun ostajien ohjaukseen kerrynterrierin kasvattamisessa yhteiskuntakelpoiseksi sekä mukavaksi perhekoiraksi.

Kerrynterrieri on kuitenkin todellinen terrieri, joka ei välttämättä tule toimeen toisten koirien kanssa. Nuorena tehty sosiaalistaminen auttaa mutta tulee muistaa, että kerrynterrieri jättää harvoin vastaamatta sille heitettyihin haasteisiin. Kerrynterrieri tulistuu nopeasti, mutta turhaan rähisijä tai suorastaan aggressiivinen toisia koiria kohtaan se ei kuitenkaan saa olla.

Pelot ja ääniherkkyys

Jäsenistölle vuonna 2003 ja kasvattajille vuonna 2005 suunnattujen kyselyiden perusteella pelot tai ääniherkkyys eivät ole kerrynterriereille mikään ongelma. Luonnetestatut kerryt ovat lähes aina laukausvarmoja tai –kokemattomia, mutta MH-kuvauksissa on 20%:lla laukauspelkoa. Muutoin kerryt ovat pääsääntöisesti rohkeita ja palautuvat säikähdyksistä hyvin.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Suoranaisesti ikään liittyviä käytösongelmia ole raportoitu. Ikääntyvillä tai sairailta koirilla kipu voi aiheuttaa muutoksia käytökseen.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Kerrynterrierillä ei ole sellaisia rakenteellisia eikä terveydellisiä ongelmia, jotka vaikuttaisivat käyttäytymiseen. Sairauden mukanaan tuoma kipu voi aiheuttaa muutoksia käytökseen.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Kerrynterriereiden luonteiden voidaan pääosin katsoa olevan kunnossa. Suurempia ongelmia ei ole, mutta jalostusvalintoja tehdessä tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei yhdistä koiria, joilla on sama ongelma tai heikkous. Esimerkiksi liiallinen arkuus tai pehmeys voi tehdä koiran – ja omistajan – elämän stressaavaksi tai liiallinen aggressiivisuus voi tehdä koirasta ympäristölleen tai omistajalleen vaarallisen.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Luonne on koiran tärkein ominaisuus, joten on erittäin tärkeää huomioida luonneominaisuudet jalostusvalinnoissa. Kaikille koirille käyttötarkoituksesta riippumatta tärkeitä ominaisuuksia ovat muun muassa hermorakenne, luoksepäästävyys, kovuus ja toimintakyky (käytännössä rohkeus), joiden kaikkien on lisäksi todettu olevan periytyviä. Arkoja, hermostuneita tai aggressiivisia koiria ei tule käyttää jalostukseen.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

Kerrynterrierillä ei ole PEVISA-ohjelmaa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Lonkkanivelen kasvuhäiriö (HD) ([Lue lisää täältä](#)), joka voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi, jossa reisiluun pää ja lantion lonkkamaljakko eivät sovi täydellisesti yhteen. Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon ja kipuun. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri genejä. Perityn taipumuksen lisäksi vian kehittymiseen ja sen vaikeusasteeseen vaikuttavat mm. ruokinta ja liikunta. Lonkkanivelen kasvuhäiriö voi vaikeuttaa harrastamista ja vaikeasteinen lonkkanivelen kasvuhäiriö ja/tai nivelrikko voi pahimmillaan rampauttaa koiran, jolloin liikkuminen on kivuliasta ja haittaa koiran elämää.

Taulukko 14.

Kerrynterriereiden lonkkakuvaustulokset 2008 - 2017

HD-tulokset	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	yht.	%
A (terve)	1	4	6	7	7	10	3	6	7	1	52	44,8%
B (rajatap.)	5	8	4	3	2	2	6	4	6	2	42	36,2%
C (lievä)	3	3	1	4	1	0	2	0	5	0	19	16,4%
D (kohtalainen)	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	1,7%
E (vaikea)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,9%
	9	15	12	14	10	12	11	10	19	4	116	100,0

Kerrynterriereillä (Taulukko 15) esiintyy jonkin verran (19,0%) lonkkanivelen kasvuhäiriötä (HD). Kuvatuista lievien (C) muutosten osuus on pysynyt samana (n. 16,5%), mutta viimeisen kymmenen vuoden aikana vaikeampien muutosten osuus on pienentynyt. Noin kolmannes rekisteröinneistä lonkkakuvataan. D-lonkkaisia ei ole käytetty jalostukseen sitten vuoden 1995.

Taulukko 15. Kerrynterriereiden lonkkakuvaustulokset 1988 - 2017

HD-tulokset	2008 - 2017		1998 - 2007		1988 - 1997	
A (terve)	52	44,8%	40	33,1%	58	59,2%
B (rajatap.)	42	36,2%	55	45,5%	24	24,5%
C (lievä)	19	16,4%	20	16,5%	14	14,3%
D (kohtalainen)	2	1,7%	6	5,0%	2	2,0%
E (vaikea)	1	0,9%	0	0%	0	0%
	116		121		98	

Jalostukseen käytettävän yksilön tulee olla virallisesti lonkkakuvaattu ja jalostuksessa tulee pyrkiä mahdollisimman tervelonkkaisiin yhdistelmiin. Koiraa, jolla on vaikea-asteinen (E) tai kohtalainen (D) lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule käyttää jalostukseen. Käytettäessä jalostukseen koiraa, jolla on lieviä (C) muutoksia, tulee se pyrkiä astuttamaan lonkiltaan terveeseen (A) yksilön kanssa. Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon paitsi jalostusyksilöiden vanhempien, isovanhempien ja sisarusten sekä mahdollisten jälkeläisten lonkkakuvaustulokset.

Muut luustomuutokset, joita on tavattu kerrynterriereillä, ovat kyynärnivelen kasvuhäiriö ([Lue lisää täältä](#)) ja perinnölliset selkämuutokset ([Lue lisää täältä](#)). Suomessa on vuosien saatossa kyynärkuvattu 72 kerrynterrieriä, joista kolmella (4,2%) on ollut lieviä muutoksia ja yhdellä (1,4%) kohtalaiset muutokset. Vasta vuodesta 2014 on myös selkiä kuvattu kerrynterriereiltä. Kuvatuista 16 koirasta kolmella (18,75%) on ollut muutoksia: kahdella LTV1 (jakautunut ristiluun harjanne) ja yhdellä LTV3

(epäsymmetrinen lanne-ristinikama). Olisi suositeltavaa, että jalostusyksilöiltä kuvattaisiin myös kyynärät ja selkä. Oireilevia koiria ei tule käyttää jalostukseen. LTV 1-4 –lausunnon saanutta voidaan käyttää harkiten jalostukseen terveen (LTV0) kanssa.

Taulukko 16. Kerrynterriereiden terveystutkimukset 2008 - 2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	yht.
Polvet (0/0)	0	0	1	1	2	1	2	1	6	2	16
Kyynärät (*)	0	1	4	8 + 2	2	6	7	8	14	3 + 1	56
Selkä (**)	0	0	0	0	0	0	2	1	5 + 3	0	11
Silmät	16	9	17	16	18	7	14 *)	9	11	6	123

(* Kyynärissä v. 2011 1 x lievät muutokset ja 1 x kohtalaiset muutokset, v. 2017 1 x lievät muutokset

(** Selkämuutoksia v. 2016 2 x LTV1 ja 1 x LTV3,

*) 1 x Distichiasis, lievä

Perinnölliset silmäsairaudet ([Lue lisää täältä](#)), joita kerrynterriereillä on maailmanlaajuisesti tavattu, ovat harmaakaihi (HC), etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA), entropion (sisäänkääntyneet silmäluomet), distichiasis (ylimääräisiä ripsiä) ja nk. "kuivasilmäisyys" (KCS).

Suomessa kerrynterriereillä ei ole tavattu yhtään PRA-tapausta ja vain yksi kaihitapaus tuontikoirailla vuonna 1980. Viimeisen kymmenvuotiskauden aikana on tehty kerrynterriereille 123 silmätarkastusta, joista kaikki olivat terveitä perinnöllisten silmäsairauksien suhteen, paitsi yhdellä on diagnosoitu lievä distichiasis. Edellisen kymmenvuotiskauden aikana tutkittiin 73 koiraa, joista yhdellä PPM, diagnoosi avoin (*).

*) persistent pupillary membranes; synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa

Jalostukseen käytettävät yksilöt tulee olla virallisesti silmätarkastettu. Koiraa, jolla on todettu perinnöllinen kaihi tai PRA ei saa käyttää jalostukseen.

Progressiivinen neuronaalinen abiotrofia (PNA), joka nykyisin tunnetaan nimellä Canine Multiple System Degeneration (CMSD) on erittäin vakava perinnöllinen pikkuaivojen etenevä surkastumissairaus, joka periytyy resessiivisesti eli peittyvästi yhden geeniparin mukana. Ensioireet ilmenevät jo 9 - 16 viikon ikäisellä pennulla alkaen pään vapinana ja liikehäiriöinä, jotka vähitellen pahenevat. Sairauteen ei ole hoitoa ja varsin pian pentu joudutaan lopettamaan.

Sairaus tuli julki Englannissa 1970-luvun puolivälissä ja tapauksia on tullut ilmi yhä silloin tällöin ainakin Yhdysvalloissa. Suomessa on syntynyt yksi PNA-pentue vuonna 1989 (tiettävästi ainoa PNA-pentue Pohjoismaissa). Yhdysvalloissa on vuonna 2013 kehitetty DNA-testi, jonka perusteella tunnistetaan terveet (Clear, N/N), kantajat (Carrier, N/CMSD) ja sairast (Affected, CMSD/CMSD). Nykyään sairaus on erittäin harvinainen ja sairausgeenin yleisyys rodussa on alle 1%.

Jalostukseen käytettävät yksilöt tulisi DNA-testata ja kantaja tulee yhdistää vain terveen kanssa.

Von Willebrand's Disease Type 1 (vWD1) on lievä veren hyytymistekijäsairaus, jossa vW – hyytymistekijöiden määrä on vähentynyt. Myös kantajilla on vähentyneet vW-hyytymistekijät, mikä ei

kuitenkaan yleensä riittä sairauden puhkeamiseen. Myöskään kaikki homotsygootit positiiviset (Affected) eivät sairastu. Oireiden voimakkuus ja sairauden puhkeaminen/ilmentyminen vaihtelevat. Sairaudengeenin yleisyys kerrykannassa on noin 10%. Sairauden periytymismalli on autosomaalinen resessiivinen (epätäydellinen ilmentyminen) ja siihen on olemassa DNA-testi.

Factor XI deficiency on vakava verenvuotosairaus, joka voi aiheuttaa pidentynyttä verenvuotoa tapaturma- tai leikkauspotilaille. Myös kantajilla voi ilmetä verenvuototaipumusta. Sairausgeenin yleisyys kerrykannassa on n. 5%. Sairauden periytymismalli on autosomaalinen vallitseva (epätäydellinen ilmentyminen) ja siihen on olemassa DNA-testi.

DM (Degenerative Myelopathy) on etenevä selkäydinrappeumasairaus, joka puhkeaa vasta vanhemmiten 8 – 14 –vuotiaana. Sairaus on kivuton, mutta etenee yleensä nopeasti ja koira joudutaan lopettamaan yleensä noin vuoden kuluessa diagnoosista. Kaikki homotsygootit positiiviset (At Risk) eivät sairastu. Voi olla, että on olemassa lisää geenejä tai ulkopuolisia tekijöitä, jotka vaikuttavat sairauden puhkeamiseen. Sairausgeenin yleisyys kerrykannassa on n. 50%. Sairauden periytymismalli on autosomaalinen resessiivinen (epätäydellinen ilmentyminen) ja siihen on olemassa DNA-testi.

Jalostusyksilöt olisivatkin hyvä DNA-testata ainakin vWD1 ja DM -testeillä, jotta pystytään välttämään sairaiden yksilöiden syntyminen. Sekä vWD1 että DM ovat ns. epätäydellisesti ilmeneviä eli sairaus ei välttämättä puhkea, vaikka yksilöllä on geneettinen sairastumisriski (At Risk, DM/DM tai vWD/vWD). Geenitesti mahdollistaa ko. sairauden kantajien ja jopa geneettisen sairastumisriskin omaavien kliinisesti terveiden yksilöiden käyttämisen jalostukseen. ([Lue lisää täältä](#)) Sairastumisriskin omaava yksilö tulee aina astuttaa geeniperimältään normaalin (Clear, N/N) kanssa.

Taulukko 17. Rotujärjestölle toimitetut geenitestitulokset 2015 - 2017

DNA -geenitestit	N/N	Kantaja	At Risk
DM	14	6	1
vWD1	8	5	
CMSD	9	0	

Kerrynterriereillä on raportoitu yleismaailmallisesti jonkin verran myös mm. Addisonin tautia, Cushingin tautia, kilpirauhasen vajaatoimintaa sekä muita autoimmuunisairauksia. Lisäksi kerryillä on tavattu mm. kaksineuvoisuutta, spikuloosia ("piikkikarvoja") sekä hyperkeratoosia (kovettumia anturoissa "corns"). Kerryillä diagnosoidaan myös valitettavan usein erilaisia syöpämuotoja.

Kerrynterriereillä esiintyy satunnaisesti tavallisia lieviä perinnöllisiä vikoja kuten kivesvikaa, napatyryä, hammas- ja pigmenttipuutoksia, purentavirheitä, häntämutkia jne. Varsin tavallisia ovat erilaiset hyvälaatuiset ihokasvaimet, joita voi tulla jo nuorellekin koiralle. Kerryillä useimmin esiintyviä ihokasvaintyypppejä ovat tali- ja rasvatit ja jonkin verran esiintyy myös känsiä ja syyliä.

Koiraa, jolla on jonkinlainen krooninen sairaus, atopia tai allergia, kehityshäiriö tai epämuodostuma, ei tule käyttää siitokseen.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Koiranetin tilaston (Taulukko 18) mukaan kerrynterrierin keskimääräinen elinikä on 9 vuotta 10 kk. Vanhimmat ilmoitetut ovat olleet kuollessaan yli 15-vuotiaita (3 kpl). Kuollessaan yli 12-vuotiaita on ollut kolmannes ja 2/3 on elänyt yli 9-vuotiaaksi. Suurin kuolinsyy on kasvainsairaudet, syöpä, joka ilmoitettiin kolmanneksella kuolinsyyksi (keskim. elinikä 10 vuotta). Syöpäsairaudet ovat 6 – 11 – vuotiaina kuolleiden suurin kuolinsyy (50%) ja alle 6-vuotiaiden kuolinsyyt ovat erilaiset sairaudet (30%), käytösongelmat (22%) ja tapaturmat (22%).

Taulukko 18. Kerrynterrierien kuolinsyyt (Koiranet)

-> 2017	syöpä	vanhuus	sairaus	ei ilm. syytä	käytös	tapaturma	yht.	%	kumulat. %
yli 15 v.	1	2					3	1,85%	
12 – 14 v.	11	24	8	8			51	31,5%	33,3%
9 – 11 v.	29	6	8	10	1		54	33,3%	66,6%
6 – 9 v.	12		4	9	2		27	16,7%	83,3%
alle 6 v.	4		8	3	6	6	27	16,7%	100%
yhteensä	57	32	28	30	9	6	162	100%	
%	35,2%	19,75%	17,3%	18,5%	5,55%	3,7%			
keskim. ikä	10v	13v 2kk	8v 11kk	9v 9kk	4v 10kk	3v 6kk	9v 10kk		

*) Vain reilulla kolmanneksella syöpään tai sairauteen kuolleeksi merkityllä oli tarkennettu diagnoosi merkitty

Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu 18,5 prosentilla. Erilaisia sairauksia on merkitty kuolinsyyksi noin 17 prosentilla kuolleista eikä mikään ilmoitetuista sairauksista ole noussut erityiseksi huolenaiheeksi.

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Keskimääräinen pentuekoko on kerrynterriereillä ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana keskimäärin 5 – 6 pentua, joka on ollut keskimääräinen pentuekoko jo vuosikymmeniä.

Astumisvaikeudet

Astutukset onnistuvat yleensä hyvin. Joitain tapauksia on, että kokematon uros ei onnistu astumaan narttua.

Tiinehtymisvaikeudet

Jonkin verran narttuja jää tyhjäksi, mutta ei ole tutkittua tilastotietoa siitä, että mikä on ollut mahdollinen syy tyhjäksi jäämiselle.

Synnytysoingelmat

Kerrynterrierinartut ovat yleensä hyviä synnyttäjiä. Yleensä, jos joudutaan turvautumaan hätäsektioon, on kyseessä yhden pennun pentue.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Kerrynterrierinartut ovat yleensä hyviä emiä ja hoitavat pennut ongelmitta.

Pentukuolleisuus

Pentukuolleisuus ei ole rodussa ongelma.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Synnynnäiset viat tai epämuodostumat eivät ole rodussa ongelma.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille

Hyvin perusrakenteisella kerrynterrierillä ei ole sellaisia anatomisia piirteitä, jotka altistaisivat sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Suurin kuolinsyy kerrynterriereillä on syöpä- tai kasvainsairaudet. Jonkin verran tiinehtymisongelmia.

Ongelmien mahdollisia syitä

Tiinehtymisasiaa ei ole tutkittu, mutta syynä voi olla, että on käytetty siirtospermaa tai väärä ajankohta. Asia tulee selvittää seuraavassa kasvattajille suunnatussa kyselyssä.

4.4. Ulkomuoto

Rotumääritelmä

[Rotumääritelmä](#) on FCI:n 11.5.2005 ja käänös SKL:n 17.1.2006 hyväksymä (liite 1). SKL:n hyväksymä käänös on kaikilta osiltaan suora käänös voimassa olevasta irlantilaisesta rotumääritelmästä.

Tavoitteena on säilyttää rotumääritelmän mukainen, kaikin puolin liioittelematon kerrynterrieri.

Rodun koirien näyttelykäynnit

Vuosina 2007-2016 syntyneistä 367 kerrystä 139 (38%) on käynyt näyttelyissä ja niistä EH:n tai paremman on saanut 138 koira. Rodun ulkomuodollinen taso on siis erittäin hyvä.

Vuosina 2008 – 2017 näyttelyissäkäyntejä on 2747 kpl, näistä 2419 (88%) on saanut ERIn, 284 (10%) on saanut EH:n, 33 (1%) on saanut H:n, yksi on saanut T:n, kahdeksan EVAn ja kaksi HYL.

Rodun koirien jalostustarkastukset

Kerrynterriereille ei ole järjestetty jalostustarkastuksia.

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Kerrynterrierin olemusta voi parhaiten kuvata termeillä voimakas, tyylikäs ja tasapainoinen. Sukupuolileiman tulee olla selvä. Vankkarakenteinen, tasapainoisesti rakentunut kerrynterrieri antaa neliömäisen vaikutelman ollen kuitenkin hieman korkeuttaan pidempi. Rotumääritelmässä on mainittu ihannekoko ja -paino, joihin tulee pyrkiä samalla muistaen että kerrynterrierin tulee olla elegantti mutta vankka. Etu- ja takaosan tulee olla riittävästi ja samassa suhteessa kulmautuneet, jotta kerrynterrieri pystyy liikkumaan vaivattomasti maatapeittävin askelin. Jo ääriviivoista tulee erottaa minkä rotuinen koira on kyseessä; kerrynterrierillä ei saa olla airedalenterrierin pitkiä jalkoja, irlanninterrierin kevyttä runkoa tai kettuterrierin kapeaa pitkää päätä.

Kerrynterrierin kokonaiskuvaan vaikuttaa suuresti karvapeite, jonka tulee olla hyväkuntoisen kiiltävä, silkkisen pehmeä ja laineikas. Värin tulee olla sininen – oli se sitten syvän liuskekiven sininen tai vaalean siniharmaa. Aikuinen kerrynterrieri ei saa olla täysin musta, muttei myöskään rusehtavanharmaa tai lähes valkea. Yli 18-kuisella tulee olla selviä merkkejä värvaihtumisesta.

Karvapeite ei saa olla kova, karkea tai pystyssä sojottava, muttei myöskään niukka, villava, suora, eloton, kähärä tai pumpulinen. Vanhenevan koiran karvanlaatu yleensä karhenee ja karvapeite harvenee sekä väri tummuu.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Missään tapauksessa kerrynterriereitä ei tule pyrkiä kasvattamaan "kettuterrierimuotilla" tavoitteena liioitellun pitkä pää ja kaula, liioitellun lyhyt selkä yhdistettynä suoraan etuosaan ja liioitellusti kulmautuneeseen takaosaan – näin rakentunut kerrynterrieri ei enää pysty liikkumaan rodunomaisesti maatapeittävällä askeleella vaan etuaskel on lyhyt ja taka-askel pitkä ja näyttävä, mutta "rullaava" koska takajaloilla ei ole tilaa liikkua.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Edellinen JTO oli voimassa 2012 - 2016

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Ensimmäinen JTO oli voimassa 2002 - 2006

Edelliseen tavoiteohjelmaan kirjatut jalostustavoitteet sekä niiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
sukusiitosaste alle 6%	Jal.tmk laskee sukusiitosasteet (CompuPed 8 polvea)	vuosina 2012 – 2017 keskim. sukusiitosaste on ollut välillä 3,5 – 5,5%, vain kaksi yli 6,5%
matadorijalostuksen vastustaminen	suositus, ettei uroksella ole kuin yksi pentue vuodessa	vain yhdellä uroksella oli kaksi pentuetta (v. 2016)
vain hyväluonteisia käytetään jalostukseen	suositus MH tai LT, arkoja, hermostuneita eikä aggressiivisia käytetä	jalostusyksilöistä useampi on käynyt MH-kuvauksessa tai luonnetestissä
rodun terveydentila	pentueiden vanhempien terveystarkastussuositukset	yhä useampi yhdistelmä täyttää JTO suositukset
PNA / CMSD	PNA-kantajalistaus	uusia PNA –tapauksia ei ole
Silmäsairaudet	Jalostusyksilöiden tutkiminen	ei silmäsairaustapauksia
lonkkanivelen kasvuhäiriö	jalostusyksilöiden tutkiminen	lonkkatilanne on parantunut hieman
rotumääritelmän mukainen kerry	vähintään EH näyttelystä	rotu palkitaan näyttelyissä korkeasti

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Per sukupolvi (4 vuotta)	2017	2016	2015	2014	2013	2012
- uroksista jalostuksen ulkopuolelle	95%	90%	86%	89%	87%	88%
- nartuista jalostuksen ulkopuolelle	92%	91%	81%	81%	81%	81%

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Jalostussuosituksia on päivitetty ajan tasalle mm. geenitestien ja luustokuvausten osalta.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Kerrynterrierin kasvatustyötä pyritään ohjaamaan niin, että jalostuksen tuloksena on tyypiltään rodunomainen, fyysisesti ja psyykkisesti terve kerrynterrieri. Jalostuksella pyritään säilyttämään kerrynterrieri terveenä ja pitkäikäisenä rotuna. Rodun tulee jatkossakin pystyä täyttämään tehtävänsä miellyttävänä seurakoirana, jonka kanssa voi myös harrastaa monipuolisesti. Jalostuksen tavoitteet muodostavat yhdessä kokonaisuuden, johon rodun kasvatuksessa kokonaisvaltaisesti tulisi pyrkiä.

Tavoitteena jalostuksessa on jatkossakin välttää liiallista sukusiitosta sekä ”matadorijalostusta” ja jatkuvasti pyrkiä siihen, että yksilöitä käytettäisiin mahdollisimman tasaisesti ja että mahdollisimman monet sukulinjat säilyisivät jalostuksessa. Tämän päivän jalostustyön tulee palvella tulevaisuuden jalostustyötä luomalla sille pohja, josta voidaan jatkaa ja pyrkiä eteenpäin.

Jalostuspohja

- jalostuspohjaa pyritään laajentamaan
- pyritään säilyttämään isä/emät –suhde lähellä yhtä
- sukukatkeroin tulisi olla mahdollisimman lähellä yhtä (4 – 5 sukupolvea)
- sukusiitosaste pyritään säilyttämään edelleen alle 6%:n (CompuPed 8. polvea)
- muistettaisiin käyttää myös iäkkäämpiä, terveitä ja hyväluonteisia rodunomaisia uroksia
- jalostusyksilöillä tulisi olla enintään yksi pentue vuodessa ja elinaikanaan maksimissaan 2 – 3 pentuetta

Käyttäytyminen ja luonne

- lisätään kasvattajien, omistajien ja pennunostajien tietämystä rodun luonteesta ja rodunomaisesta käyttäytymisestä
- kasvattajia opastetaan kiinnittämään huomiota pennun ostajien ohjaukseen kerrynterrierin kasvattamisessa yhteiskuntakelpoiseksi sekä mukavaksi perhekoiraksi, sillä se on vahvaluonteinen ja tarvitsee määrätietoisien kasvatusten pennusta pitäen
- ainakin jalostukseen käytettävät yksilöt olisi hyvä käyttää MH-kuvauksessa tai luonnetestissä
- arkoja, hermostuneita tai aggressiivisia yksilöitä ei käytetä jalostukseen

Käyttöominaisuudet

- pyritään säilyttämään kerrynterrieri, joka on mukava seurakoira ja monipuolinen harrastuskoira, joka sopeutuu hyvin nykypäivän elämään

Terveys ja lisääntyminen

- tavoitteena on säilyttää kerrynterrieri terveenä ja pitkäikäisenä rotuna
- jalostusyksilöt tulee olla virallisesti lonkkakuvattu ja silmätarkastettu
- jalostusyksilöille suositellaan myös virallisesta selkä- ja kyynärkuvausta
- rodullemme tarjolla olevia DNA-testejä (DM, vWD1, PNA/CMSD) suositellaan käytettäväksi

Ulkomuoto

- säilyttää rodun erittäin hyvä ulkomuodollinen taso
- säilyttää rotumääritelmän mukainen rakenne ja rotutyypilliset piirteet ilman minkäänlaista liioittelua

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Jalostuksessa pyritään käyttämään mahdollisimman korkealuokkaista jalostusmateriaalia ja siitosyhdistelmää suunniteltaessa tulee ottaa huomioon yksilöiden luonteenomaisuudet, ulkomuodolliset seikat sekä mahdolliset viat ja sairaudet. Kuitenkaan ei tule keskittyä liaksi yksittäisiin kriteereihin vaan yksilöä on tarkasteltava kokonaisuutena. Jalostusarvoa määritettäessä kiinnitetään huomiota koiran oman laadun lisäksi myös sen lähisukulaisten sekä mahdollisten jälkeläisten laatuun. Jalostusyhdistelmää valitessa tulisi pyrkiä löytämään yksilöt, jotka täydentäisivät toisiaan; jos toisella on jokin selvä virhe, tulisi toisen olla siinä kohtaa virheetön. Tulee muistaa, että yksi uros ei sovi kaikille nartuille eikä kaikilla nartuilla suinkaan tarvitse teettää pentuja.

Jalostusyksilön tulee olla:

- luonteeltaan rodunomainen
- tyyppiltään ja rakenteeltaan rodunomainen
- vapaa vakavista perinnöllisistä sairauksista ja vioista, joita se ei myöskään tiettävästi periytä

Jalostusyksilön tulee olla:

- virallisesti lonkkakuvattu (suositellut yhdistelmät A+A, A+B, A+C, B+B)
- virallisesti silmätarkastettu (vapaa harmaakaihista ja PRA:sta)
- palkittu näyttelyssä vähintään EH:lla eli on vähintään rotunsa erittäin hyvä edustaja
- nartun tulee pentujen syntyessä olla iältään vähintään 2-vuotias mutta alle 8-vuotias

Jalostuksessa pyritään siihen, että:

- jalostusyhdistelmän sukusiitosaste on alle 6% (CompuPed 8 sukupolvea)
- jalostusyksilöllä on vuodessa enintään yksi pentue ja elinaikanaan enintään 2-3 pentuetta
- ensisynnyttäjä on alle viisivuotias
- jalostusyksilö on käynyt luonnetestissä tai MH-luonnekuvauksessa
- jalostusyksilö on DNA-testattu PNA/CMSD, DM ja vWD1 –sairauksien varalta
- jalostusyksilöltä kuvataan myös kyynärät ja selkä

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

- jalostusyksilöillä tulisi olla enintään yksi pentue vuodessa ja elinaikanaan maksimissaan 2 – 3 pentuetta koskien sekä narttuja että uroksia

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rodun jalostuspohjan ylläpitämiseksi ja laajentamiseksi tiedotetaan perinnöllisen monimuotoisuuden merkityksestä sekä keinoista sen ylläpitoon. Tiedotuksella pyritään myös siihen, että sekä yksittäisten urosten omistajat että kasvattajat tiedostaisivat asian tärkeyden. Jalostustoimikunta seuraa ja tilastoi sukusiitosprosentteja sekä julkaisee vuosittaiset keskiarvot rotuyhdistyksen lehdessä.

Luonnetestattujen ja -kuvattujen osuutta pyritään kasvattamaan kannustamalla testaamiseen. Rotuyhdistys järjestää vuosittain luonnetestejä tai MH -luonnekuvauksia. Tiedotetaan luonteen tärkeydestä jalostuksessa mm. artikkelein K&V -lehdessä. Suositellaan etenkin jalostuskoirien luonnetestausta tai -kuvausta. Pyritään hyödyntämään Kennelliiton käyttäytymiskyselyn ja HY:n koirien geenitutkimusryhmän raportin tuloksia käyttäytymisen ongelmakohtien tunnistamisessa ja jalostuksen ohjaamisessa.

Jalostusyksilöiden DNA-geenitestausta (DM, PNA/CSMD, vWD1) on lisätty JTO:n suosituksiin, rotuyhdistys kerää ja julkaisee myös epäviralliset tulokset. Jalostusyksilöiden kyynär- ja selkäkuvaussuositus on myös lisätty JTO:n suosituksiin. Lonkkavikaisten osuutta pyritään vähentämään korostamalla JTO:n suositusten noudattamista. Silmätutkittujen osuus pyritään pitämään vähintään nykyisellä tasolla järjestämällä edelleenkin joukkotarkastuksia. Vanhempien koirien tilannetta pyritään kartoittamaan tukemalla näiden osallistumista järjestettyihin joukkotarkastuksiin. Jalostussuosituksia sekä vanhempien tutkimustulokset näkyvät pentuvälilyksessä.

Rodun koirien ominaisuuksia (esim. käyttäytyminen, terveys) pyritään kartoittamaan jäsenistölle suunnattujen kyselyiden avulla. Rodun ominaisuuksista ja tilasta, jalostustavoitteista ja suosituksista pyritään tiedottamaan rotujärjestön lehdessä, verkkosivuilla sekä jäsenistölle ja kasvattajille järjestettävissä koulutustilaisuuksissa. Uusien kasvattajien ohjaus on suositeltavaa ennen ensimmäistä pentuetta: kennelnimihakemuksen rotujärjestön lausunnon antamisen yhteydessä hakijalle toimitetaan rodun JTO.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Populaatio Vahvuudet: Rodun kasvatus on asiantuntevissa käsissä Heikkoudet: Rodun määrällinen pienuus sekä tehollisen populaation pieni koko Mahdollisuudet: käytetään ulkomaisia uroksia jalostukseen, uusia aktiivisia kasvattajia Uhat: Populaatio pienenee entisestään, kasvattajia määrällisesti vähän

Luonne Vahvuudet: suurin osa koirista hyväluonteisia, oikealla kasvatuksella ei yleensä ongelmia ilmene Heikkoudet: kerrynterrieri ei sovi kaikille Mahdollisuudet: käytetään hyväksi luonnetestausten ja -kuvausten tuloksia Uhat: luonne- tai käytösongelmat lisääntyvät

Terveys Vahvuudet: Terve rotu. Avoimuus terveysasioissa. Kasvattajien valveutuneisuus ja aktiivisuus. Heikkoudet: Kapea kanta lisää mahdollisuutta sairauksille levitä populaatioon Mahdollisuudet: Kasvattajat tutkituttavat aktiivisesti jalostusyksilöt suositusten mukaisesti Uhat: Sairaudet yleistyvät entisestään; kaikissa muissa maissa ei olla yhtä avoimia.

Rakenne Vahvuudet: Rodussa ei esiinny liioiteltuja piirteitä. Vakavia rakennevikoja ei juuri esiinny. Heikkoudet: Kulmauksien epätasapaino, liian kevyt runko Mahdollisuudet: Kasvattajien välinen yhteistyö. Kansainvälisyys jalostustyössä Uhat: Kapea geenipooli vähentää mahdollisuuksia kehittää ulkomuotoa ja rakennetta.

Rodun markkinapotentiaali Vahvuudet: Kasvatustyö asiantuntevissa käsissä, ei ”muotirotu” Heikkoudet: Rotu ei sovi kaikille, maine ”allergiaystävällisenä” rotuna Mahdollisuudet: Oikeissa käsissä

kerrynterrieri on mainio harrastuskoira Uhat: Syntyvyys ylittää kysynnän, jolloin vaarana on että pentuja ajautuu koteihin, jotka eivät pärjää niiden kanssa.

Varautuminen ongelmiin

Pidetään rodun maine hyvänä panostamalla etenkin luonteeseen ja terveyteen sekä kasvattajien ja pennunostajien ohjaamiseen.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2019	Kasvattajille kysely (luonne, käyttäytyminen ja terveys)
2020 tai 2021	Jäsenistölle kysely (luonne, lisääntyminen ja terveys)
vuosittain	Erikoisnäyttely
vuosittain	MH-luonnekuvaus tai luonnetesti
vuosittain	Vuosikokouksen yhteydessä luento
kahden vuoden välein	Julkaistaan Vuosikirja
parin vuoden välein	Kasvattaja- ja/tai jalostuspäivä

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Jalostustoimikunta seuraa jatkuvasti rodun tilannetta, jolloin rotua uhkaaviin ongelmiin voidaan ajoissa tarttua. Kasvattajia pyritään opastamaan julkaisemalla säännöllisesti rotua koskevaa tietoa ja järjestämällä jatkossakin kasvattajapäiviä tms.

Sukusiitoskertoimien laskeminen Kennelliiton jalostustietokannassa on valitettavasti tällä hetkellä sukutaulujen puutteellisuuden vuoksi ongelmallista. Tuontikoirien sukupolvien määrä on Kennelliiton järjestelmässä riittämätön vertailukelpoisen ja luotettavan tiedon saamiseksi. Tämän vuoksi pyritään edelleen ylläpitämään omaa tietokantaa ja laskemaan siitä Compuped- tai vastaavalla ohjelmalla mahdollisimman täydellisiä 8-sukupolven kertoimia. Olisi toivottavaa, että Kennelliiton järjestelmässä olevien sukutaulujen täydentämistä kehitettäisiin, jotta kasvattajat itse pystyisivät tietokannan kautta laskemaan luotettavia, tarpeeksi kattavia sukusiitoskertoimia.

Pyritään hyödyntämään Kennelliiton käyttäytymiskyselyn ja HY:n koirien geenitutkimusryhmän raportin tuloksia käyttäytymisen ongelmakohtien tunnistamisessa ja jalostuksen ohjaamisessa.

Tämä jalostuksen tavoiteohjelma pyritään pitämään rodun kehityksen tasalla ja se tarkistetaan vähintään viiden vuoden välein yhdistyksen vuosikokouksessa.

Jalostustoimikunta kerää tietoa ja kokoaa niistä tilastoja sekä julkaisee näitä rotujärjestön julkaisuissa. Jalostustoimikunta seuraa tilannetta myös KoiraNet -jalostustietojärjestelmän avulla.

7. LÄHTEET

Compuped/sukusiitoskertoimet.

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n arkisto

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n Käsikirja 1995

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n Vuosikirjat 1993-2016

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n Terveyskysely 2003 (yht. 105 kerrynterrieriä)

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n Kasvattajakysely 2005 (yht. 7 kerrykasvattajaa)

Kerry- ja vehnäterrierikerho ry:n jalostustoimikunnan kysely kasvattajille JTO:sta 2010 (1 kerrykasvattaja)

KoiraNet-jalostustietojärjestelmä

Kerrynterrierin jalostuksen tavoiteohjelma 2002 – 2006

Kerrynterrierin jalostuksen tavoiteohjelma 2007 – 2011

Kerrynterrierin jalostuksen tavoiteohjelma 2012 - 2016

Kennelliiton jalostusartikkelit SKL:n nettisivuilla

8. LIITTEET

Liite 1. Kerrynterrierin rotumääritelmä